

VERKSAMHET

Öster Malma

2023

Svenska Jägareförbundet

Innehållsförteckning

Förord.....	2
Utbildning	3
Yrkesmässig utbildning.....	3
Instruktörs- och ledarutbildningar.....	4
Kursverksamhet.....	6
Seminarier med mera.....	7
Guidning	8
Jägareförbundet Service AB.....	9
Fastighet	14
Öster Malma Wildlife Park.....	17
Skjutbanan	19
Projekt Fjällgås	20
Redovisning.....	22
Personal	23
Samarbetspartners	24

Förord

2023 var åter igen ett verksamhetsår för Öster Malma som påverkades av granbarkborrar. Granbarkborrens angrepp fortsatte och granbestånd ända ned till 30–40 års ålder är döende och avverkas. Markberedning och planteringar av tidigare års avverkningsytor genomförs och noterbart är att det blir mer tall och löv i de framtida skogsbestånden. Ett nytt 2 hektar stort ädellövshägn byggdes med bidrag från Skogsstyrelsen, två planteringshägn för viltvård färdigställdes och fastigheten etablerades som en demogård i fältviltprojektet.

Utbildningsaktiviteterna minskade något och har inte återhämtat sig fullt ut efter pandemin, dock utvecklas de digitala utbildningarna snabbt och bidrar till nya pedagogiska möjligheter. Kursutvärderingarna ger Öster Malma genomgående mycket höga betyg och vi får många positiva ord från konferensgäster.

Landsbygdsministern m.fl. politiker besökte Öster Malma vid ett flertal tillfällen och viktiga är också alla återkommande möten och utbildningar med förtroendevalda, ledare och instruktörer inom Jägareförbundet.

Konferensverksamheten, som drivs av Svenska Jägareförbundets Service AB, genomgick ett intensivt år med interna utbildningsåtgärder för personal, systembyte av boknings- och kassasystem samt medlemskap i Svenska Möten och inte minst en rekordstor Julmarknad med alla efterföljande julluncher och julbord.

Fastighetsunderhållet innefattade bl.a. invändig renovering av St. Råggärdet och aulan i Hotellet. Den nya skyltningen på Öster Malma färdigställdes, brandlarmen uppdaterades och mötesrummen fick ny digital konferensutrustning.

Jag vill tacka besökare, medlemmar, konferensgäster och inte minst medarbetare som alla bidrar till färden mot Öster Malmas mål - att utvecklas till Sveriges jakt- och viltvårdscentrum.

Ulf Sterler
Svenska Jägareförbundet

Utbildning

Målet är att upprätthålla och utveckla Öster Malmas status som Sveriges ledande centrum för utbildning inom jakt och viltförvaltning. En viktig del av denna utveckling är att vidga den yrkesmässiga utbildningsverksamheten och genomföra fler ledarutbildningar. Våra centrala ämnesområden förutom jakt och viltförvaltning är skytte och tillvaratagande.

Utbildningsverksamhet som genomförs på Öster Malma redovisas i de fem kategorierna; yrkesmässig utbildning, kursverksamhet, ledarutbildning, seminarier och guidning. Öster Malmas kursprogram innehåller normalt år ca 20 kurser med drygt 200 deltagare. Sedan tillkommer årligen ett flertal övriga utbildningsaktiviteter och beställningskurser.

Yrkesmässig utbildning

Under våren hölls det elevprov, elevutbildning och elevmöte på Öster Malma. Under elevprovet skriver de jaktelever som är färdiga med sitt första elevår ett stort teoretiskt prov som behandlar exempelvis juridik, biologi, viltförvaltning, artkännedom på kvistar och fåglar. Provet brukar även innehålla ett praktiskt moment där eleverna på ett noggrant och korrekt sätt ska kunna flå en räv för att sedan kunna ta reda på skinnet som en trofé. Efter avlagda prov är det genomgång av elevernas elevböcker som även dessa ska godkännas innan eleverna kan gå vidare in i nästa elevår. Elevutbildningen 2023 handlade om fågelkunskap, växtkunskap och viltåkrar. Dag tre genomfördes Viltmästareförbundets (VIF) årliga elevmöte, där det bland annat informerades om den kommande viltmästarkursen.

Under året har det också hållits en antagningsprocess inför viltmästarkursen som startar den 29 januari 2024. Antagningsprocessen genomfördes tillsammans med VIF och en representant för Sveriges jordägareförbund. Till viltmästarkursen 2024 är det 15 elever antagna, 9 jaktelever och 6 akademiker.

Universitetsstudier

Under höstterminen gavs den mycket populära universitetskursen "Viltförvaltning och viltvård", i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU). 24 studenter har deltagit under hösten. Redovisning av förvaltningsarbeten samt skriftlig tentamen sker i januari 2024. Fokus i denna kurs har varit:

- Att ge en förståelse för vilka utmaningar som finns inom viltförvaltningen. Praktisk förmåga att omsätta teori i praktik, i form av att formulera mål och viltvårdsåtgärder för att nå uppsatta mål.
- Flerartsförvaltning, d.v.s. hur man ska förvalta flera olika populationer av vilt inom ett givet område.
- Samförvaltning, d.v.s. att hitta lösningar som alla parter inom de gröna näringarna samt friluftslivet kan acceptera.
- Viltets ekosystemtjänster, d.v.s. vilka funktioner som skapas i ett ekosystem och som gynnar människor.
- Kunna tillämpa teoretiska kunskaper till att ta fram viltförvaltningsplaner.

Instruktörs- och ledarutbildningar

Jägarandan – Krutet; den sedan många år efterfrågade utbildningen för länsföreningarnas nyinvalda förtroendevalda genomfördes som vanligt i maj. Årets upplaga samlade 25 deltagare som under tre intensiva dagar fick kunskap om organisation, arbetsätt, rollfördelning och inte minst aktuell verksamhet. Som föredragshållare medverkade Ordföranden, Generalsekreteraren samt ytterligare 10 medarbetare.

Under hösten genomfördes ett digitalt kompetensutvecklingstillfälle riktat till instruktörerna för utbildningen Vård i det vilda. Temat för kompetensutvecklingen var hund och genomfördes av en veterinär hos förbundets samarbetspartner Agria. Sammanlagt utbildades 7 personer.

I mars genomfördes en utbildning för nya länskytteinstruktörer. 11 nya länsinstruktörer gick utbildningen och kan nu i sin tur utbilda klubbinstruktörer i respektive län. Även en digital utbildning för alla länskytteinstruktörer genomfördes där man diskuterade strukturen i en instruktörsledd dag. Under våren var det även en klubbinstruktörsutbildning för Södermanland och Västergötland på Öster Malma.

Jägareförbundets tävlingskommitté samlades sista helgen i april under två dagar för att diskutera SJF skytteverksamhet med särskild fokus på tävlingsverksamheten. Kommittén har funnits sedan år 2000 och bildades för att samordna tävlingsverksamheten i jaktskytte. Kommittén har uppdraget att hjälpa till med att ta fram fram arrangörer till SM tävlingar som Jägareförbundet genomför årligen samt även arbeta med tävlingsreglementet som ses över vart fjärde år. Nu samlades kommittén för att diskutera framtiden och hur vi får tillbaka skyttarna till tävlingarna efter pandemin.

Undervisning i viltslakteriet

Jägareförbundets tävlingskyttkommitté samlade på Öster Malma fr.v. Svante Jonsson, Pierre Håkansson, Bertil Kainulainen, Lars Björk, Ulf Edén, Anders Benjaminsson och Ulf Lundgren. Saknas på bilden Kent Larsson.

Kursverksamhet

Ovanligt nog blev några kurser inställda, vi bedömer att det är det osäkra och besvärliga samhällsläget med ökade kostnader för oss alla som bidrar till återhållsamhet. Utvärderingarna ger höga betyg och särskilt uppskattat är lärarnas kompetens, utbildningsmaterialet och maten.

Kurs	Deltagare	Dagar
Styckning av vilt	7	1
Viltundersökare	15	1
Hagel- och Kulsytte	8	1
Jägarexamen	inställd	
Hagel & kulsytte	6	1
Praktisk Jägarskola	inställd	
Jägarexamen	10	5
Uppfödning av fågel	14	1
Hagel-och Kulsytte	4	1
Styckning av vilt	8	1
Jägarexamen	8	5
Viltundersökare	16	1
Hagel-och Kulsytte	inställd	
Ny Jägare	inställd	
Dovhjortsutbildning	4	3
Viltundersökare	inställd	
Tillvaratagande av vilt	12	2
Vård i det vilda	7	1
Viltundersökare	14	1
Styckning av vilt	8	1
Viltundersökare	15	1
Totalt: 16 genomförda kurser	141	27

Seminarier med mera

Sveriges Vildnad är en stiftelse som tillkommit på Svenska Jägareförbundets initiativ. Stiftelsen erhöll under 2023 bidrag från K A Wallenbergs stiftelse samt från Kungliga Patriotiska Sällskapet. Stiftelsen har till ändamål att dels främja utvecklingen för och säkerställandet av viltarter vars populationer visar en vikande trend eller bedöms hotade, dels främja utvecklingen och säkerställandet av viltbiotoper som är av betydelse för sådana viltarter eller av annan särskild betydelse.

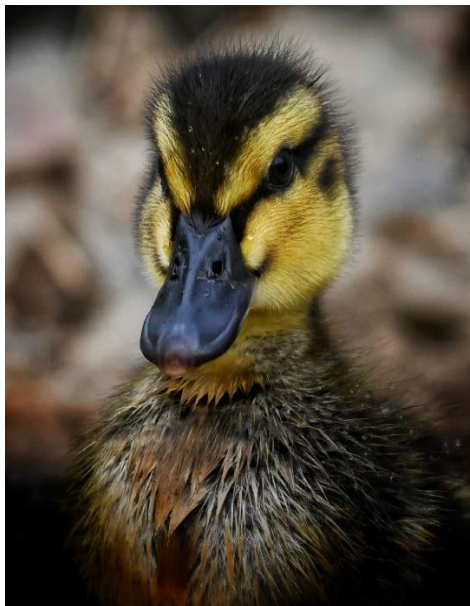
Sveriges Vildnad står under förvaltning av ett förtroenderåd, som består av högst 60 personer med bakgrund inom svensk viltförvaltning och viltforskning. Rådet samlas årligen för att bland annat fatta beslut om verksamheten. Jägareförbundets styrelse fungerar som styrelse i Sveriges Vildnad.

Hösten 2023 genomfördes ett kombinerat fysiskt och digitalt seminarium med titeln "Vad händer med älgen? I skogen, förvaltningen och våra sinnen". Inbjudna forskare samt yrkesaktiva inom viltförvaltning och naturvård belyste kunskapsläget kring älgen och presenterade olika modeller för älgförvaltning. Ämnet för dagen hade valts mot bakgrund av att älgstammen uppvisat en minskande trend på senare år, och seminariet syftade till att inspirera till samtal om hur älgen kan förvaltas för framtiden.

Seminariet hade ca 520 anmälda deltagare, varav ca 150 deltog på plats på Öster Malma medan övriga 370 kunde följa direktsändningen från Öster Malma via webben samt ställa frågor till föreläsarna digitalt.

En pilotutbildning för kursen Urban Viltförvaltning med 18 deltagare genomfördes 29–30/11. Två dagar med givande diskussioner och inspel för utveckling av utbildningen.

Övriga större interna seminarier var de årliga ordförandekonferenserna, kustjaksseminariet och inte minst mötet med länsansvarig person för hundverksamheten, från alla länsjaktvårdsföreningar, som för första gången träffades fysiskt tillsammans med nationella hundgruppen.

Gräsandsärling ca. 2 veckor

Guidning

Många grupper som besöker Öster Malma vill ofta fördjupa sina kunskaper vad gäller slottets historia, vilt, jaktanpassat skogsbruk och praktisk vilt- och naturvård. Öster Malmas Wildlife Park har varit öppet sedan 2012. Under sommaren erbjuds en daglig guidning på cirka 45 minuter av Wildlife Park, vars syfte är att öka upplevelsen av besöket. Totalt registrerades 3169 besökare i parken under 2023. Under julmarknaden besökte flera tusen personer parken men eftersom entrén var fri finns ingen exakt siffra att redovisa.

Guidningarnas inriktning varierar från mer allmänt Öster Malma fokuserade med historiska inslag till specialiserade heldagsexkursioner i viltvård för jaktvårdskretsar med mera. Konferensgrupper får vid efterfrågan en kostnadsfri kortare presentation om Öster Malma.

Under 2023 såg vi en markant minskning från året innan på antalet bokade grupper som även önskade en guidad tur. 24 grupper gick en förbokad guidad tur under året. 9 guidningar gick till slottet, 4 slott- och parkguidning samt 11 guidningar i Wildlife Park.

Älgtjuren Måns visar upp sig för besökarna i Wildlife Park

Jägareförbundet Service AB

Jägareförbundet Service AB är helägt av Svenska Jägareförbundet. Jenny Dingertz är VD i Servicebolaget och hon redovisar till styrelsen bestående av Ordförande Åke Granström, Öster Malmas chef Ulf Sterler, ekonomichef Marianne Åkerlund Lindmark och förbundsstyrelseledamot Rebecca Lundholm Krig.

Jägareförbundet Service AB omfattar hotell, konferens, restaurangverksamhet samt eget gårdsslakteri och gårdsbutik. Viltköttet står i fokus på Öster Malma. Bolaget har 16 helårsanställda samt extrapersonal vid behov.

Öster Malma ska vara det självklara valet av mötesplats för jaktvårdskretsar, länsföreningar och medlemmar i Jägareförbundet.

Första kvartalet 2023 startade bra med något högre omsättning och resultat jämfört med budget. Första halvåret tappade vi dock något på omsättning och råvarukostnader samt ränteökningar jmf med budget. Resten av året fokuserade driften på kostnadseffektiviseringar för att sen vid årets slut nå det uppsatta budgetmålet.

Vår största målgrupp är privatpersoner som vill komma ut i naturen, äta gott och bo bra. Vi fortsatte marknadsföra vår natur med viltpark, fiske och härliga cykel -och vandringsleder. Det gav resultat och årets omsättning ökade ca 10 % jämfört med 2022 och nådde upp till 21,6 (19,5) miljoner och med ett nollresultat som budgeterat. Det gjordes ett antal större investeringar i bolaget under året.

Gästmixen består av konferenser, privatmarknad samt närområdet som äter lunch och njuter av den goda maten i alla arrangemang vi erbjuder. Vi har under året haft stängt på måndagar förutom för konferenser.

Den gamla buxbomslabyrinten utanför Öster Malma Slott

Organisation

Under året har organisationen satt sig och vi har jobbat med att skapa ett Team, tydliga strukturer och rutiner. Vi har hållit månadsmöten med all personal för att alla ska vara väl informerade och följa med utvecklingen av verksamheten. Vi har satsat på utbildning för all personal samt enskilda personer som behövt vidareutveckling. Vårt mål är att vara en av branschens bästa arbetsgivare.

Vid nyrekrytering sätter vi störst vikt vid att de vill arbeta på Öster Malma, steg 2 i vår organisation och steg 3 att personen har rätt kompetens och utbildning, annars lär vi ut "allt vi kan". Vi har haft ett flertal praktikanter från YH-utbildningar, universitet, gymnasier samt högskolan. Vår hotellchef slutade i oktober och hon ersattes inte utan vi fördelade ansvaret på befintlig personal samt har en marknadskonsult anlitad cirka 8h i veckan. Vi har låg personalomsättning och sjuktal, trivseln uppfattas som hög.

Personal på Jägareförbundet Service AB

Hotell och konferens

Målet var att öka andelen logiintäkter. För 2023 resulterade detta i 4 741 tsek (2022, 3 957 tsek). Snittintäkten 2023 för logi var 984:-/rum (2022 650:-/rum). Totalt antal rumsnätter 2023 blev 4 817 (2022, 6 093). Snittet på helåret är 1,4 (1,3) gäst per uthyrd natt och rum.

I oktober valdes Öster Malma in som medlem i Svenska Möten. Det är en medlemsägd organisation med 140 medlemmar över landet och som verkar för fler konferensbokningar för sina medlemmar och hållbara möten. De håller även utbildningar för sina medlemmar och driver opolitiskt frågor som gynnar branschen. Under året har det genomförts 222 (187) konferenser både med övernattnings- och dagkonferenser varav SJF stod för 82 (67) konferenser. Totalt har det genomförts 377 konferensdagar. Många av de externa konferenserna har på ett eller annat sätt kopplingar till Svenska Jägareförbundet och många väljer Öster Malma av det skälet. Några av de större kunderna är Svenska Kennelklubben, Jaktia, SAKO Oy, Edeby Ripsa fastighetsförvaltning, Stiftelsen Sveriges Vildnad, Tänk Vilt samt Realgymnasiet.

Restaurangen

I vår restaurang Jägaren erbjuder våra skickliga kokkar vällagade rätter med inspiration från naturen. Vi är extremt stolta över den höga klass på råvaror som kommer från skogarna och sjöarna runt omkring oss. Lika viktigt som att det mesta är närproducerat är hanteringen av köttet. Det vilda köttet tas om hand i eget slakteri på gården. 72% (68%) av den totala omsättningen kommer från mat och dryck, alltså restaurangverksamheten.

Året 2023 i siffror

Dagenslunch (tisdag-lördag)	29 821 pers. (2022 29 433 pers.)
Snitt antal luncher per dag	124 lunch/dag (2022 120 lunch/dag)
Konferenslunch	3 580 pers. (2022 3 331 pers.)
Julbord + julbordslunch	4 006 pers. (2022 2955 pers.)
Bröllop	5 Bröllop (2022 6 Bröllop)
Julmarknad	2 493 bilar ca. 7 500 besökare (2022 1 820 Bilar- 5 460 besökare)
SJF andel av omsättningen	13,9 % (2022 11,3%)
SJF medlemsrabatter på logi	200 tsek
Rumsnätter SJF	2 075 43% av totalen

Matstudion

Byggdes under 2019 i gamla biblioteket i nedre plan i vårt hotell. Matstudion används mer frekvent än tidigare och vi erbjuder konferens grupper matlagingsaktiviteter samt även i samband med Slottsweekend för våra privat gäster.

Matstudion

Gårdsbutiken

Vår gårdsbutik på Öster Malma döptes om till Skafferiet och flyttade i april in i Restaurang Jägaren. Utbudet minskade och koncentrerades till produkter med anknytning till mat. Vi säljer viltkött, korvar och rökta produkter. Även egen producerade livsmedel så som kryddor, granola och bröd.

Total omsättning i butiken var 869 tsek varav viltkött 634 tsek (2022 1 212 tsk varav viltkött 638 tsek).

Slakteriet

Gårdsslakteriet hanterade under kalenderåret 2023 32,5 ton viltkött. Köttet används i vår restaurangverksamhet men vi säljer även en liten del externt, främst till ett par restauranger i Stockholmsregionen.

Konstutställning Nordic Wildlife Art

Både i slottet och i vår restaurang kan man skåda vackra tavlor. Den permanenta utställningen drivs av Nordic Wildlife Art och tavlorna är målade av naturmålare runt om i Norden. Alla tavlor är till salu och 2023 såldes det för 39 000 kr (8000 kr).

Mässor, sociala medier och vår marknadsföring

Vår marknadsföring bygger mycket på sociala medier och digitala annonser. Vi jobbar aktivt med Google, hemsidan, Instagram och Facebook, samt medverkar i olika nätverk lokalt.

Vi var återigen med på Möten och Events Mässan som går av stapeln i Kista under februari månad. Där fick vi många intresseförfrågningar och även bokningar.

Hotellet

Väsentliga händelser under året

- Systembyte av boknings och kassasystem – molnbaserat
- Arbetar med en digital gästbok som alla övernattande gäster får tillgång till innan ankomst med information om vistelsen
- Medlemskap i Svenska Möten
- Använder en flytande prislista för konferensbokningar, baserad på utbud/efterfrågan
- Översyn av all prissättning så den är i balans med kostnadsmassan
- Påbörjat arbete för hållbarhetsmärkning av hotellet med Green Key
- Digitaliserad personalplanering och schemaläggning
- Arbetar med rullande menyer på middagarna i slottet som är säsongsanpassade
- Öppnat upp möjlighet för allmänheten att boka middagar i slottet onsdag-lördag.

Laggårn i vinterskrud

Fastighet

Fastighetsförvaltningens roll är att ge goda funktionella förutsättningar för verksamheten på Öster Malma.

Skog

Granbarkborreangreppen fortsatte under hela året och slutavverkningar av många granbestånd (ända ned till 30–40 års ålder) har genomförts. Markberedning och plantering av avverkningsytor genomfördes och noterbart är att det blir mer tall och löv i de framtida skogsbestånden. Med bidrag från Skogsstyrelsens stöd till Ädellövskogsbruk har ett 2 ha stort ädellövshägn byggt intill inägan Lyckan.

Öster Malma är både FSC och PEFC certifierad.

Jord

Jordbruksavtalet med Kjell Eriksson gäller årsvis och omfattar 40 ha uppdelat på 7st åkrar som främst såddes med höstvetete.

- Två planteringshägn har byggts under året: Det större är byggt på åkern vid elevbostaden och det mindre i anslutning till slakteriet. Hägnen har planterats med enbart inhemska arter samt kompletterats med några träd i form av fågelbär och rönn.
- Plantor som planterats i hägnen: fläder, hagtorn, skogsolvon, havtorn, skogscornell, skogstry, ölandstok, måbär, pimpinellros. Ca 1800st plantor.
- Remisserna utanför slakteriet har kompletterats med ca 500st rönnspirea. 400st granar har stödplanterats i remissen vid Transäters-vattnet.
- Viltåkern vid skjutbanan har såtts in med en lusernblandning med havre som skyddsgröda.
- Ett flertal blomsterremсор har anlagts på gården.
- På stora åkern utanför Laggårn har 150m av täckdikningen grävts om.

Nygrävd täckdikning och planteringshägn

Jakt

Jakten på Öster Malma används i första hand i utbildningsverksamheten, i andra hand för kontaktskapande verksamhet och i tredje hand i kommersiellt syfte. Allt sedan 1947 har jakträtt arrenderats på angränsande egendomar. Jakträtt arrenderas idag av Holmen Skog AB på Torpesta 950 ha skogsmark. 4 småviltsjakter och 11 klövviltsjakter har genomförts. Hittills har 1 älg, 4 kronhjortar, 20 vildsvin, 3 rådjur och 115 dovhjortar skjutits. 405 gräsänder, 2 skator, 7 kaniner, 8 rävar, 3 bävvar, och 10 grävlingar sköts eller fångades under året. Lodjur passerar markerna regelbundet. Utterföryngring och många observationer av utter under året.

Passröjningen/passplanering samt planering av jaksåtar har tagit upp mycket av tiden från augusti till sista klövviltsjakten på grund av avverkningar och döende skog som faller. Stora skogsavverkningar på både Öster Malma och Torpesta har bidragit till minskade viltstammar. Detta gäller framför allt numerären på dov och vildsvin. Även numerären av älg i området är låga, vilket dock inte beror på avverkningarna. Vildsvinen i området har även drabbats av salmonella.

Viltgården

Viltgården är en viktig del i utbildnings- och informationsarbetet. Fåglar tillhandahålls för egna utsättningar och visning. Syftet med uppfödningen är att bibehålla kompetens samt upprätthålla och förmedla kunskap om fågelarter, uppfödning och utsättning.

2000st dagsgamla ällingar föddes upp i anderiet, varav 1000 tre veckors, utsättningsklara gräsänder sattes ut i 5 av Öster Malmas viltvatten. Övriga såldes vid tre veckors ålder till en grannfastighet. Under året har även 110 sex veckor gamla utsättningsklara, fasankycklingar satts ut runt Öster Malma slott.

Anderiet har under hösten genomgått en smärre "skönhetsbehandling". Nytt innertak, samt isolering i tak och väggar.

Gräsandsällingar i uppfödningsanläggningen och blomsterrensa

Fiske

Öster Malma äger vatten med fiskerätt i sjöarna Båven, Likstammen och Malmasjön. Öster Malma arrenderar även fiskerätt på Holmens vatten i Likstammen. Under 2023 såldes 31 fiskekort i Malmasjön och 136 fiskekort i Likstammen.

Byggnader med mera

St Råggärdet renoverades och aulan i hotellet målades om och en ny konferensutrustning installerades. Stora Välkomstskylten vid stenstolparna kom på plats och nya stolpmarkeringar sattes upp längs vandringslederna och viltvårdsstigen.

Mötesrummen Hyddan och Redet erhöll ny digital konferensutrustning och ett nytt internt mötesrum byggdes intill receptionen. Återkommande elavbrott påverkade såväl larm som kylar-frysar och pumpar till vattenförsörjning.

Nya infoskyltar, stora som små, har byggts och satts upp under året. Syftet är att underlätta för våra gäster samt förbättra logistiken i området runt gården.

Nya informationsskyltar

Öster Malma Wildlife Park

Öster Malma Wildlife Park har under flera års tid lyckats bygga upp en bas med lugna och tama djur. Detta innebär att alla besökare kan under högsäsongen se alla viltarter som parken håller. Det finns en genomarbetad arbetsrutin där klövviltet utfodras med sly i samband med guidningarna, vilket har bidragit till att besökarna på nära håll kan beskåda djuren. Idag fungerar parken som ett uteklassrum där både allmänheten och flertalet gymnasium kan få möjlighet att lära sig mera om de svenska klövviltarterna såväl som olika fågelarter.

Under året registrerades 3169 besökare i parken vilket är en liten minskning från föregående år. Under julmarknaden stod ingången till Wildlife park öppen för alla besökare och uppskattningsvis besökte 5000 personer parken. Parkens öppettider och guidningstillfällen har utökats under lågsäsongen. Parken har varit öppen fem dagar i veckan under lågsäsongen med stående guidningar lördagar och söndagar fram till mitten av november. Guidningstillfällena under helgerna har varit uppskattat av besökarna. Det har även utvecklats ett samarbete med hotellverksamheten där en entrébiljett till Wildlife Park har ingått i priset för hotellövernattningen. Guidningarna på helgdagarna har då varit anpassade utifrån in-och-ut checkning från hotellet.

Älgarna är fortsatt en favorit hos besökarna. Fjolårskalvarna Billan och Bollan såldes till Söderåsens älgpark. I maj/juni föddes det tre älgkalvar på Öster Malma. En av älgkorna fick dubbelkalv men tyvärr dog en kalv några veckor efter födseln och den andra kalven avlivades i oktober. Kalven hade magrat av och proverna påvisade en riklig mängd coccidier. För att undvika att nya älgkalvar insjuknar kommer det arbetas förebyggande i form av att foderplatserna kalkas och grusas samt att djuren har mer tillgång till sly. Den tredje tjurkalven växer och ser fin ut. Om allt går enligt plan kommer tjurkalven eventuellt att säljas till en annan älgpark under 2024.

De tama dovhjortarna, kronhjortarna samt mufflonfåren gör ett fortsatt utmärkt jobb med att charma besökarna. I år föddes en svart dovhjortskalv vilket innebär att parken nu har en komplett uppsättning med de olika färgvarianterna hos dovviltet. Det har även köpts in en ny

dovhjort från Eklångens gård till viltparken. Den nya hjorten är en lugn individ vilket har bidragit till att de övriga dovhjortarna är lugnare när det kommer besökare.

Tjädervolvjären har berikats med träd både i utedelen och innerdelen. Illrarna har berikats med en värmeplatta i den befintliga trälådan. Värmeplattan har inneburit att illrarna har en varm plats att sova på även kalla vinterdagar. Lilla viltvårdsstigen har fått en längdhopsbana där barnen kan testa att hoppa lika långt som olika viltslag.

En firma har gjort ett stort arbete med att renovera och byta stolpar i och runt om parkens hägn och det har även satts upp en ny entréskylt till viltparken.

Vandringslederna som slingrar sig genom fastigheten har fått nya ledmarkeringar och nya informationsskyltar har satts upp längs den s.k. viltvårdsstigen. Skyltarna fick både nytt innehåll och

layout. Skyltarna ger en kort information om ett viltvårdsinriktat ämnesområde och erbjuder till merläsning via QR-koder.

I anslutning till vandringslederna har ett konstgjort rävgryt anlagts och horn hängts upp. En ekoxe i trä som tillverkades av Skogskonst AB har placerats vid ekarna bakom vildsvinshägnat. "Motorsågskonstnären" har även tillverkat en bergguv och en älg för visningsändamål.

En kvist av salix lockar ofta djuren att komma nära besökarna och nya längdhoppbanan

Skjutbanan

Skjutbanan drivs tillsammans med Öster Malma Jaktvårdskrets. Skjutbanan används för Jägareförbundets del i undervisning, kursverksamhet samt för privata kunder som vill vidareutbilda sig i kul- och hagelskytte. Även konferensgästerna som besöker Öster Malma har möjlighet att prova på kul- och hagelskytte.

En klubbinstruktörsutbildning för Södermanland och Västergötland genomfördes på skjutbanan där sju nya klubbinstruktörer medverkade. Dessa kan sedan på sin lokala skjutbana hjälpa jägarexamenselever och jägare vidare i skyttet.

Gåsjaksprojektet startade i år, första träffen med instruktörerna var på Öster Malma. En viktig del i utbildningen är att öva skytte från liggömsle. Denna för många något ovanliga skyteträning praktiserades på skjutbanan, med lerduvor som simulerade inkommande och landande gäss.

Utöver den årliga servicen och underhåll av hus och maskiner har inga större byggnationer eller händelser ägt rum. En ny träningsbana för avståndsbedömning och säker vapenhantering har dock färdigställts.

Skyttekurserna och den praktiska delen av jägarexamen som är på skjutbanan har under året fungerat bra.

Antalet instruerade timmar på skjutbanan till privatkunder är ungefär likvärdigt med föregående år. Dock märks det att totala trycket med förfrågningar har minskat. Sannolikt kopplat till allmänna kostnadsläget. Framför allt är det under hösten när klövviltsjakten närmar sig som många vill få hjälp att utveckla sitt kulskytte. Under våren är det mer blandat med både kul- och hagelinstruktion.

Övning ger färdighet

Projekt Fjällgås

Verksamheten i projektet under 2023 bedrevs av Svenska Jägareförbundet i samverkan med Nordens Ark och Norrbottens ornitologiska förening. Arbetet finansierades genom Naturvårdsverkets åtgärdsprogram och skedde i samråd med länsstyrelsen i Norrbotten. Stiftelsen Alvins fond för fågelskydd och Göran Gustafsson stiftelse för natur och miljö i Lappland bidrog med finansiella medel till verksamheten efter godkända bidragsansökningar. Norrbottens ornitologiska förening kunde efter förhandlingar med LKAB finansiera inköp av fem GPS-sändare. Arbetet med att bevara fjällgåsen i landet är dock helt beroende av de omfattande ideella insatser som görs varje år i fler länder.

Under 2023 producerades 52 fjällgäss i våra avelsanläggningar. I månadskiftet juni/juli sattes 29 fjällgäss ut i det vilda fördelat på två utsättningsplatser, en i Gällivarefjällen och en i Arjeplogsfjällen. Totalt kunde åtta GPS-sändare köpas in och monteras på de utsatta fjällgässen. Genom data från dessa har vi kunnat följa gäss från bägge utsättningsplatserna till övervintringsområden i Tyskland/Nederländerna.

En förnyingsprocess av avelspopulationen har inletts. Detta innebär att det under några år kommer rekryteras fler avkommor tillbaka till avelspopulationen, vilket indirekt får som effekt att antalet utsatta fjällgäss kommer vara färre i några år framöver. Avelsbeståndets storlek ska med tiden öka och fortsatt vara stort så att produktionen av fjällgåsungar kan bli ännu högre i framtiden.

Ammarnäs är en värdefull rastplats för de svenska fjällgässen eftersom majoriteten av häckpopulationen använder denna plats som ett sista stopp innan flytten upp till häckningsområdet. Likt 2022 gjordes även 2023 en riktad inventeringsinsats här under maj månad för att få en uppskattning om populationens status inför häckningen. Resultatet visade att minst 72 fjällgäss passerade Ammarnäs under våren 2023 och 32 potentiella häckningspar kunde konstateras.

En ung GPS-försedd fjällgås kontrolleras av fältarbetare.

Snötäcket i Arjeplogsfjällen var i mitten av maj relativt tunt och flera delar av häckningsområdet låg tidigt snöfritt. Kanske gynnade detta fjällgässen, klart är i alla fall att utfallet efter häckningssäsongen var gott för tredje året i rad. Totalt 10 par med minst 25 vildfödda ungar sågs under höstens flytt. De senaste tre åren har åtminstone 70 ungar noterats efter häckningsperioden, jämfört med 60 under hela perioden 2012–2020. Riktad rödrävsjakt i fjällgässens häckningsområde tros vara en bidragande faktor till att fler ungar kommer på vingarna samt att en stor del av populationen som tidigare bestått av ungfåglar nu börjar komma in i häckningsmogen ålder. En sammanställning av märkta och omärkta fjällgäss visar att ca 150 fjällgäss passerade genom landet under hösten.

Fjällgåspopulationen har vuxit i antal de senaste 10 åren, mycket tack var projektets stödutsättningar. Dock finns fortfarande ett stort problem med dödlighet bland vuxna fjällgäss under sommarsäsongen, troligtvis kopplad till predation. Av de märkta fjällgäspar som sågs under inventeringen i Ammarnäs våren 2022, kunde projektet, våren 2023 konstatera att nästan hälften förlorat en partner och allt tyder på att det skett under föregående häckningssäsong.

Efter fjolårets dramatik då en fjällgåsunge blev tagen av en mink i häckningsområdet har nu Svenska Jägareförbundets grupp för förvaltning av invasiva främmande arter påbörjat arbetet med att bygga upp ett system med minkfällor i häckningsområdet.

Fältdarbetare följer en grupp utsatta fjällgäss inne i viken. De visar sig ha slagit följe med tre vilda fjällgäsfamiljer redan dagen efter utsättningen.

Redovisning

Öster Malma verksamhet står på tre ben Utbildning, Fastighet och Konferensverksamhet (Service AB).

Öster Malma redovisas som en egen sektion inom Jägareförbundet. Målsättningen är att all verksamhet på Öster Malma ska gå att följa upp på ett enkelt och tydligt sätt. Verksamheten redovisas i enheterna: Utbildning och Fastighet. För att tydliggöra de ekonomiska redovisningarna är enheterna egna kostnadsställen och tydligt avgränsade.

Fastighet innefattar alla byggnader, park, vägar, skog, jord, jakt, fiske, viltgården, viltvård, vilthägn, skjutbana och grusgrop. Personalkostnader för vaktmästare, yrkesjägare och djurskötare ingår. Hyresintäkter, skogsintäkter och jaktintäkter etc. tillfaller fastighet.

Utbildning innefattar Svenska Jägareförbundets nationella utbildningsfunktion och Öster Malmas utbildningsverksamhet. Detta inkluderar personalkostnader för Chef Öster Malma och SJF Utbildning, utbildningsansvarig och skjutinstruktör samt administration och nationell utbildning. Utbildningen på Öster Malma redovisas i de fem kategorierna: yrkesmässig utbildning, kursverksamhet, ledarutbildning, seminarier och guidning.

All konferensverksamhet ingår i Jägareförbundet Service AB. Det innefattar bl.a. restaurang, kök, catering, gårdsbutik, viltslakteri men även reception, städ och boende.

Jägareförbundet Service AB mål att generera ett ekonomiskt överskott och övriga enheters ekonomiska utfall värderas mot den årligt redovisade verksamheten.

Öster Malma slott i vinterskrud

Personal

Totalt jobbar ca 25 personer med den dagliga verksamheten på Öster Malma. Dessutom tillkommer, jaktelev, jaktpraktikanter och timanställda.

Ulf Sterler - Chef Öster Malma och SJF Utbildning

Utbildning och Fastighet

- **Kenneth Schulze** - Lärare
- **Ted Lagrelius** – Skytteinstruktör
- **Siw Eriksson** - Utbildningsadministratör
- **Josefin Linusson** – Nationell utbildningssamordnare
- **Alice Åslin** – Djurskötare fr.o.m. aug
- **Hielke Chaudron** -Djurskötare t.o.m. okt
- **Anders Petersson** - Fastighetsskötare
- **Tomas Burman** – Vaktmästare
- **Gert Kappel** – Vaktmästare (50%)
- **Tobias Borg** - Yrkesjägare
- **Arvid Jakobsson** – Jaktelev

Jägareförbundet Service AB

- **Jenny Dingertz**- VD
- **Eva Sjödelius** - Hotell, sälj- och marknadschef t.o.m. oktober (ersattes inte)
- **Mikael Eriksson** – Food & Beverage Manager
- **Kent Rörlund** - Kökschef
- **Viola Bäcklund** - Husfru
- **Linda Karlsson** – Receptionistchef
- **Marcus Millberg** - Hovmästare fr.o.m. augusti
- **Henrik Finck** – Sous chef
- **Kristina Öhr** - Kock fr.o.m. juni
- **Joakim Johnsson Zetterqvist** – Kock
- **David Karlsson** – Kock fr.o.m. augusti
- **Amanda Hultgren** – Receptionist
- **Tea Fagerlund** – Receptionist fr.o.m. juni
- **Judith Juhaszne Fers** – 1:e Servis
- **Agnes Szabo** – Servis
- **Sompis Björklind** – Restaurangbiträde
- **Didier Olowolagba** - Lokalvårdare

Utöver ovan så medverkar personal från Nationella kansliet i verksamheten i form av kursledare, exkursionsledare, juridisk- och ekonomisk expertis etcetera.

Samarbetspartners

VILTFÖRVALTNING FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD

SWAROVSKI
OPTIK

